

Uchwała Nr 415/LXII/2024
Rady Powiatu Skarżyskiego
z dnia 21 marca 2024 roku

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Skarżyskim na lata 2024- 2026**

Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177)

Rada Powiatu Skarżyskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skarżyskim na lata 2024-2026”, zawierający coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Skarżyskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Skarżyskiego

Jacek Jeżyk

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Program stanowi zbiór integralnych działań powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu skarżyskiego oraz określa zakres zadań i niezbędnych działań zmierzających do ograniczenia skutków sieroctwa społecznego.

Przyjęcie przez Radę Powiatu Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skarżyskim na lata 2024-2026 posłuży profesjonalizacji systemu pieczy zastępczej zapewniającego dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej możliwości wychowywania się w środowisku zastępczym odpowiednim z uwagi na ich wiek, stan zdrowia oraz niedostosowanie społeczne.

Załącznik do Uchwały
Nr 415/LXII /2024
Rady Powiatu Skarżyskiego
z dnia 21marca 2024 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W POWIECIE SKARŻYSKIM

NA LATA 2024-2026

PCPR Skarżysko – Kamienna

Skarżysko – Kamienna 2024

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Zadania gminy, powiatu i województwa w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	4
3. Diagnoza systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej w powiecie skarżyskim.....	8
4. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	13
5. Roczny limit zawodowych rodzin zastępczych.....	15
6. Monitoring programu.....	16
7. Zakończenie.....	16
Spis tabel.....	17

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 180 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Program stanowi zbiór integralnych działań powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu skarżyskiego oraz określa zakres zadań i niezbędnych działań zmierzających do ograniczenia skutków sieroctwa społecznego. Program jest kontynuacją działań podjętych w POWIATOWYM PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SKARŻYSKIM NA LATA 2021-2023.

Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie skarżyskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, jak również do pozyskiwania środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SKARŻYSKIM NA LATA 2024-2026 będzie realizowany w oparciu o następujące ustawy i rozporządzenia:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka; (Dz. U. z 1991 nr 191 poz. 562),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. Nr 292, poz. 2452),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809)

2. ZADANIA GMINY, POWIATU I WOJEWÓDZTWA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Od 1 stycznia 2012 r. między innymi do zadań gminy należy praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym poradnictwo specjalistyczne dla rodzin i zapewnienie usług asystentów rodziny. Do zadań własnych gminy należy również tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, a także współfinansowanie pobytu dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:

- grup wsparcia,
- specjalistycznego poradnictwa;
- wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- finansowanie:
 - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3 w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Uchwałą Nr 124/XVI/2012 Rady Powiatu Skarżyskiego z 26.01.2012r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przede wszystkim, zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej,

rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,

- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.
- wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d rejestry tworzone przez ministra właściwego do spraw rodziny ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej czuwa nad rzetelnością i profesjonalizmem tworzenia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz ich właściwym funkcjonowaniem realizującym zasadę ochrony dobra dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d rejestry tworzone przez ministra właściwego do spraw rodziny ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.

Do kompetencji samorządu województwa należy organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz prowadzenie ośrodka preadopcyjnego i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

3. DIAGNOZA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ W POWIECIE SKARŻYSKIM

Na potrzeby niniejszego programu opracowano analizę danych dotyczących sytuacji rodzin zamieszkujących powiat skarżyski.

Powiat skarżyski położony jest w południowo- centralnej Polsce. Jego siedzibą jest miasto Skarżysko-Kamienna. Graniczy z powiatami: kieleckim, koneckim, starachowickim, szydłowieckim. W skład powiatu wchodzi: gminy miejskie: Skarżysko- Kamienna, miejsko-wiejskie – Suchedniów, gminy wiejskie: Bliżyn, Łączna, Skarżysko Kościelne, miasta: Skarżysko- Kamienna, Suchedniów.

Główne problemy rodzin w powiecie skarżyskim wynikają przede wszystkim z uzależnień z jakimi borykają się wymagający pomocy mieszkańcy tj. alkoholizm, narkomania, uzależnienie od środków psychoaktywnych, problemu przemocy, czy nierzadko problemu dziedziczenia biedy. Trudności rodzin mają przełożenie na bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych względem własnych dzieci. Pomimo zaangażowania różnych służb społecznych, nie wszystkie dzieci mają możliwość wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych. W przypadku rażącego zaniedbania dzieci i zagrożenia ich zdrowia lub życia zostają one umieszczone w pieczy zastępczej.

Analizując zgromadzoną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej dokumentację stwierdza się, iż na w latach 2021-2023 najczęstszymi przyczynami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych było przede wszystkim:

- uzależnienie od alkoholu rodziców biologicznych,
- bezradność opiekuńczo -wychowawcza,
- pólsieroctwo/ sieroctwo,
- przemoc,
- pobyt co najmniej jednego z rodziców za granicą.

Należy zauważyć, że niezależnie od dokonujących się bieżących zmian społecznych w skali kraju i powiatu główne przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej od wielu lat są te same.

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinach zastępczych – spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych w tym pogotowia rodzinnego, rodzinnym domu dziecka lub w dwóch placówkach funkcjonujących na naszym terenie tj.: Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 „Przystań 1” i Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 „Przystań 2”.

Tabela nr 1. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu skarżyskiego przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2021 – 2023 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Lata	2021	2022	2023
Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu skarżyskiego przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów	22	19	17

Rodzina zastępcza jest to czasowa forma opieki zastępczej, która powstaje na mocy orzeczenia sądu rodzinnego, w sytuacji kiedy dziecko nie może przebywać ze swoimi rodzicami, którzy mają ograniczoną, zawieszoną lub są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

Podstawową funkcją rodziny zastępczej jest zapewnienie dziecku faktycznej pieczy w sytuacji, gdy opieka nad nim przejściowo lub stale nie może być sprawowana przez jego rodziców.

Rodzinną opieką zastępczą jest przede wszystkim formą pomocy dzieciom wymagającym opieki poza domem. Daje dzieciom i rodzicom szansę, aby uporać się z kryzysem i wzmocnić całą rodzinę. Najważniejszym jej celem jest wzmocnienie rodzin naturalnych tak, aby dzieci mogły ponownie wrócić do swoich rodziców. W sytuacjach zaś, kiedy powrót dziecka do rodziny jest niemożliwy, rodzinna opieka zastępcza jest przeznaczona dla dzieci i młodzieży, którym trzeba zapewnić stabilizację oraz stałe i pozytywne więzi.

Funkcję rodziny zastępczej mogą pełnić zarówno małżonkowie, jak i osoby samotne, a także osoby niepozostające w związku małżeńskim.

Najistotniejszą przesłanką, jaką winni spełniać kandydaci na rodziny zastępcze, jest dawanie rękąmi należytego wypełniania powierzonych zadań. Rodzina zastępcza winna bowiem doprowadzić do poprawy sytuacji życiowej dziecka, między innymi poprzez zapewnienie należytych warunków rozwoju i wychowania, zaspokojenie indywidualnych potrzeb w zależności od stanu zdrowia i poziomu rozwoju. Rodzina zastępcza musi prezentować wysoki poziom moralny i odpowiedzialność za losy powierzonego jej dziecka przez cały okres jego pobytu.

Tabela. Nr 2. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu skarżyskiego oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2021 – 2023. (stan na 31 grudnia danego roku)

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych (liczba umieszczonych dzieci)	69 (86)	69 (85)	63 (79)
Liczba rodzin zastępczych niezawodowych (liczba umieszczonych dzieci)	25 (30)	23 (28)	26 (30)
Liczba rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnym domu dziecka (liczba umieszczonych dzieci)	4 (21)	4 (21)	4 (19)

Tabela. Nr 3. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu skarżyskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu skarżyskiego w latach 2021- 2023

Lata	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	36	36	28
Liczba rodzin zastępczych, w których umieszczono dzieci	24	26	19

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodziny zastępcze
 - spokrewnione – małżonkowie lub osoba będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
 - niezawodowe – małżonkowie lub osoba nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
 - zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek będą wspierane przez rodziny pomocowe.

Funkcje rodziny pomocowej mogą pełnić: rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe lub prowadzący rodzinny dom dziecka oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Wysokość przysługujących świadczeń od 01.06.2023 r:

- 899,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1.361,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje także dodatek nie niższy niż 274 zł na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania:

- na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r.o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługują ww. świadczenia również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletniości, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 roku życia, jeśli nadal przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową albo zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu

jednorodzinym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

Środki finansowe starosta jest zobowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, oraz jeżeli potrzeba przyznania tych środków zostanie potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym rodzinny dom dziecka;
- pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka – do wysokości środków określonych w umowie;
- pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka – do wysokości środków określonych w umowie.

Rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje comiesięczne wynagrodzenie. Ustalając jego wysokość bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W przypadku, gdy rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka czasowo nie sprawuje opieki w związku z wypoczynkiem udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu albo

w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej.

Za okres pełnienia funkcji rodziny pomocowej, rodzina zastępcza otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% wynagrodzenia.

4. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Głównym celem programu jest wspieranie rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu skarżyskiego - profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej zapewniającego dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej możliwości wychowywania się w środowisku zastępczym odpowiednim z uwagi na ich wiek, stan zdrowia oraz niedostosowanie społeczne.

Osiągnięciu celu głównego służyć będzie realizacja działań związanych z przedstawionymi poniżej celami szczegółowymi.

Tabela nr 4. Cele szczegółowe i podejmowane działania przez realizatorów Programu

NAZWA I OPIS CELU	POEJMOWANE DZIAŁANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	WSKAŹNIKI	ROK REALIZACJI
<p>Cel szczegółowy 1</p> <p>Promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej</p>	<p>1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez:</p> <p>a) Prowadzenie kampanii społecznych/ akcji na temat rodzicielstwa zastępczego,</p> <p>b) Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.</p> <p>3. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.</p> <p>4. Kontynuacja grup wsparcia, organizowanie spotkań integracyjnych, dla rodzin zastępczych, dające możliwość wymiany doświadczeń, poglądów i integracji.</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Ośrodki Pomocy Społecznej szkoły, parafie, media, podmioty lecznicze</p>	<p>Liczba przeprowadzonych kampanii/akcji – minimum 1 w ciągu roku</p> <p>Liczba kandydatów na rodziny zastępcze – 1 szkolenie w ciągu roku</p> <p>Liczba grup wsparcia dla rodzin zastępczych – minimum 4 razy w roku</p> <p>Liczba spotkań integracyjnych dla</p>	<p>Na bieżąco w zależności od potrzeb do 2026 r.</p>

			rodzin zastępczych – jedno spotkanie w roku	
<p>Cel szczegółowy 2</p> <p>Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.</p>	<p>1. Organizowanie i przeprowadzanie szkoleń doskonalących kompetencje wychowawcze i opiekuńcze dla istniejących rodzin zastępczych i prowadzących domy dziecka.</p> <p>2. Udzielanie wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez pomoc prawną, pedagogiczną, psychologiczną (przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu i wzmocnienie kompetencji)</p> <p>3. Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy/wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>4. Wypłacanie przysługujących świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym oraz wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych.</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiat Skarżyski, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji</p>	<p>Liczba szkoleń dla rodzin zastępczych – minimum 1 szkolenie w ciągu roku</p> <p>Liczba rodzin zastępczych korzystających z poradnictwa</p> <p>Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora</p> <p>Ogólna kwota wypłaconych świadczeń – zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu rocznym PCPR</p>	<p>Na bieżąco w zależności od potrzeb do 2026 r.</p>
<p>Cel szczegółowy 3</p> <p>Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<p>1. Pomoc w tworzeniu programów usamodzielnienia, monitorowanie ich realizacji i aktualizacja</p> <p>2. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, prawnego - celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu.</p> <p>3. Wypłacanie świadczeń dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej,</p> <p>Ośrodki Pomocy Społecznej</p> <p>rodziny zastępcze</p> <p>placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki zgodnie z art.88 ust 1 ustawy o pomocy społecznej</p> <p>opiekunowie usamodzielnienia</p>	<p>Liczba sporządzonych IPU</p> <p>Liczba pełnoletnich wychowanków opuszczających rz i pow</p> <p>Liczba udzielonych porad – zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami</p> <p>Ogólna kwota wypłaconych świadczeń – zgodnie z danymi zawartymi w</p>	<p>Na bieżąco w zależności od potrzeb do 2026 r.</p>

			sprawozdaniu rocznym PCPR	
<p>Cel szczegółowy 4</p> <p>Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej</p>	<p>1. Współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego tymczasowo w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej nad powrotem dziecka do rodziny naturalnej.</p> <p>2. Dokonywanie okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i ocen rodzin zastępczych</p> <p>3. Praca wychowawców i pracownika socjalnego POW nad zwiększeniem odpowiedzialności rodzica biologicznego za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej. (nad powrotem dziecka do rodziny naturalnej)</p> <p>4. Współpraca wychowawców z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w celu jego do powrotu do rodziny naturalnej.</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej,</p> <p>Ośrodki Pomocy Społecznej</p> <p>rodziny zastępcze</p> <p>placówki opiekuńczo-wychowawcze</p>	<p>Liczba dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych</p> <p>Liczba okresowych ocen dzieci</p> <p>Liczba ocen rodzin zastępczych</p> <p>Liczba zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<p>Na bieżąco w zależności od potrzeb do 2026 r.</p>

5. ROCZNY LIMIT ZAWODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH

Biorąc pod uwagę przede wszystkim dobro dzieci, pozbawionych opieki rodziców własnych, limit ten należy dostosować do potrzeb zapewnienia profesjonalnej opieki, jak również do możliwości finansowych powiatu. Trzyletnie planowanie zawierania umów daje możliwość zaplanowania długofalowych działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawodowej w powiecie skarżyskim.

Tabela. Nr 5. Limit zawodowych rodzin zastępczych dla powiatu skarżyskiego na lata 2024-2026

Rok	2024	2025	2026
Zawodowe rodziny zastępcze	1	1	1

Należy zaznaczyć, że założony limit może ulec zmianie, w zależności od aktualnych potrzeb i posiadanych środków finansowych.

Cele powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, które nie zostaną zrealizowane w latach 2024–2026, będą uwzględnione w kolejnym programie.

6. MONITORING PROGRAMU

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych w jego ramach zadań zawartych w sprawozdaniach merytorycznych i finansowych Organizatora oraz uzyskanych od innych podmiotów zaangażowanych w Program. Monitoring pozwoli uzyskać rzetelne dane o stopniu wdrażania Programu. Pojawiających się trudnościach w realizacji zadań czy pojawiających się odstępstwach od harmonogramu. Na tej podstawie dokonana zostanie weryfikacja działań na kolejnych etapach Programu oraz będzie możliwość rozwiązywania ewentualnych problemów w celu efektywnego wdrażania Programu. Monitoring będzie prowadzony raz na rok. Ewaluacji podlegać będzie standard i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów w oparciu o wyznaczone wskaźniki. Monitorowaniu podlegać będą wszystkie zadania zawarte w niniejszym Programie. Monitoring odbywać się będzie poprzez: ocenę nowych wyzwań i zagrożeń, uaktualnianie programu w odpowiedzi na potrzeby społeczne i przepisy prawa, coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skarżyskim na lata 2024–2026 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie.

Informacje te przedkładane będą Zarządowi Powiatu oraz Radzie Powiatu w Skarżyskiego w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku-Kamiennej. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

7. ZAKOŃCZENIE

Najważniejszym zadaniem, jakie stoi przed Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku- Kamiennej jest realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma być najważniejszą instytucją, która oddziałuje na dziecko w pieczy zastępczej. Ma za zadanie współpracować z pozostałymi jednostkami samorządowymi, gminnymi i innymi w celu maksymalizacji dostępnego wsparcia dla dzieci i ich rodzin.

Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwy jest, kiedy istnieją jasno określone cele, zadania do realizacji oraz działania. Wyrazem dążenia do sprecyzowania podejmowanych działań jest

właśnie trzyletni, powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024-2026. Stanowi on podwaliny budowy efektywnego systemu rozwoju różnorodnych form pieczy zastępczej. Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Skarżysku-Kamiennej

mgr Paweł Perkowski

SPIS TABEL

Tabela nr 1: Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu skarżyskiego przebywających w placówkach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2021- 2023.....	9
Tabela nr 2: Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu skarżyskiego oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2021- 2023.....	10
Tabela nr 3: Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu skarżyskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza terenem powiatu skarżyskiego w latach 2021- 2023.....	10
Tabela nr 4: Cele szczegółowe i podejmowane działania przez realizatorów Programu.....	13
Tabela nr 5: Limit zawodowych rodzin zastępczych dla powiatu skarżyskiego na lata 2024-2026.....	15